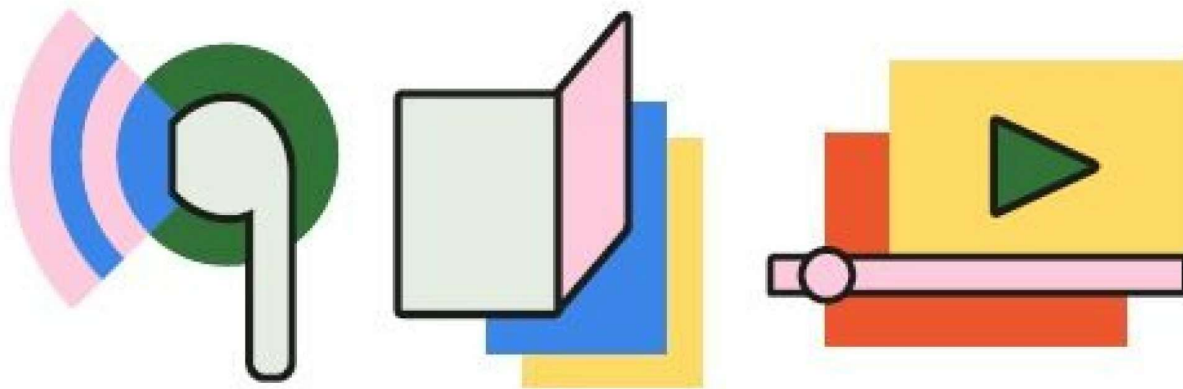

Anmeldelse:

Gå til modstand

At skabe åndsfrihed, ligestilling og demokrati er stadig ifølge folkeskolens formålsparagraf en af folkeskolens væsentligste opgaver. Det har politikere, forskere og embedsmænd negligeret.

Helge Christiansen

FHV. LÆRER OG PÆDAGOGISK KONSULENT, CAND.PÆD.

PUBLICERET Tirsdag 08. august 2023 - 08:41

ANNOUNCE:

Fakta:

Skolens demokratiske tilstand - Dekalog,

didaktik og dialog

Jeg bruger samme rubrik som i en anmeldelse af en pamflet med titlen "Sidste udkald", der blev bragt på folkeskolen.dk 17. oktober 2013. I den advarede Asger Baunsbak-Jensen, tidligere undervisningsdirektør i Undervisningsministeriet, mod den fokusering på målstyring, evaluering og økonomitænkning, som skolereformen indeholder. Han savnede en folkelig, demokratisk debat om folkeskolereformen og det var efter hans mening ikke folk, der har erfaring med og viden om skolen, der træf beslutninger om folkeskolen, men magtfulde embedsmænd med en samfundsfaglig baggrund. Niels Egelund, DPU, udtalte om

pjecen: "Et pip fra en gammel radikaler, som jeg ikke kan tage mig af".

Nu viser det sig, at denne bogs forfattere og andre skarpe kritikere af folkeskolereformen er enige med den gamle, tidligere direktør på flere punkter.

Bogen om folkeskolens demokratiske krise, som jeg nu skal anmelde, er også en advarsel om, at de mest værdifulde træk ved folkeskolen for alvor er i fare. Den minder om "Sidste udkald", men rummer også nye fremtidsperspektiver. Den er jo skrevet efter folkeskolereformens og inklusionens katastrofale forlis.

De fleste af skolereformens skabere siger ikke undskyld til elever, forældre og lærere. Kommunernes Landsforening og de

involverede ministerier synes ikke at ville lægge kursen radikalt om til større medbestemmelse til folkeskolens praktikere og vise respekt for de værdier, der stadig findes i folkeskoleloven, især i formålet. Det samme gælder afdelingslederen og en gruppe evidensfikserede forskere på DPU, der med skrappe midler forsøger at lukke munden på anderledestænkende.

Derfor er denne lille bog meget væsentlig, selv om den ser beskeden ud ved det første blik.

ANNONCE:

Her er ti bud til lærerne for en demokratisk folkeskole

Den blev til i forbindelse med et todages kursus for tillidsrepræsentanter, som formanden for Københavns Lærerforening, Katrine Fylking, arrangerede for lærernes tillidsrepræsentanter i Københavns Kommune. Bogen bygger på indlæg fra de inviterede instruktører og sammenskrivning af udsagn fra deltagerne. Hovedtemaet i kurset var, at skolen skal være en øvelse i

demokrati for alle. Men demokratiet i skolen og i samfundet er ved at tabe terræn på grund af målstyring og evaluering ovenfra og ned.

Centrale begreber i bogen, som åndsfrihed, demokrati og ligestilling, er taget direkte fra folkeskolens formål. De er et udspil til diskussion af etiske og politiske overvejelser om folkeskolens fremtid.

Forsker: Ny læreruddannelse er en formålsrevolution

I et af bogens første afsnit formuleres ti bud for folkeskolens fremtid. Derefter udfoldes tankerne bag dem. Lektor og ph.d. Keld Skovmand skriver om skolens demokratiske krise og om didaktik med hovedvægten på åndsfrihed, og ligeværd, og afsnit om klasselokalet som demokratiets samtaleplads er skrevet af lærer Mette Frederiksen. Bogen afsluttes med et kapitel af professor og rektor Lene Tanggaard. Det handler om, hvordan vi skaber et nyt demokrati. Centrale begreber i dette afsnit er ansvarlighed og fantasi. Fantasien skal udfoldes i folkeskolen. Den giver mulighed for at tænke i nye muligheder og kan skabe forestillinger om, hvordan de givne forhold kan være anderledes.

Fremtrædende skoleforskere vil aflæringsficere lærernes sprog

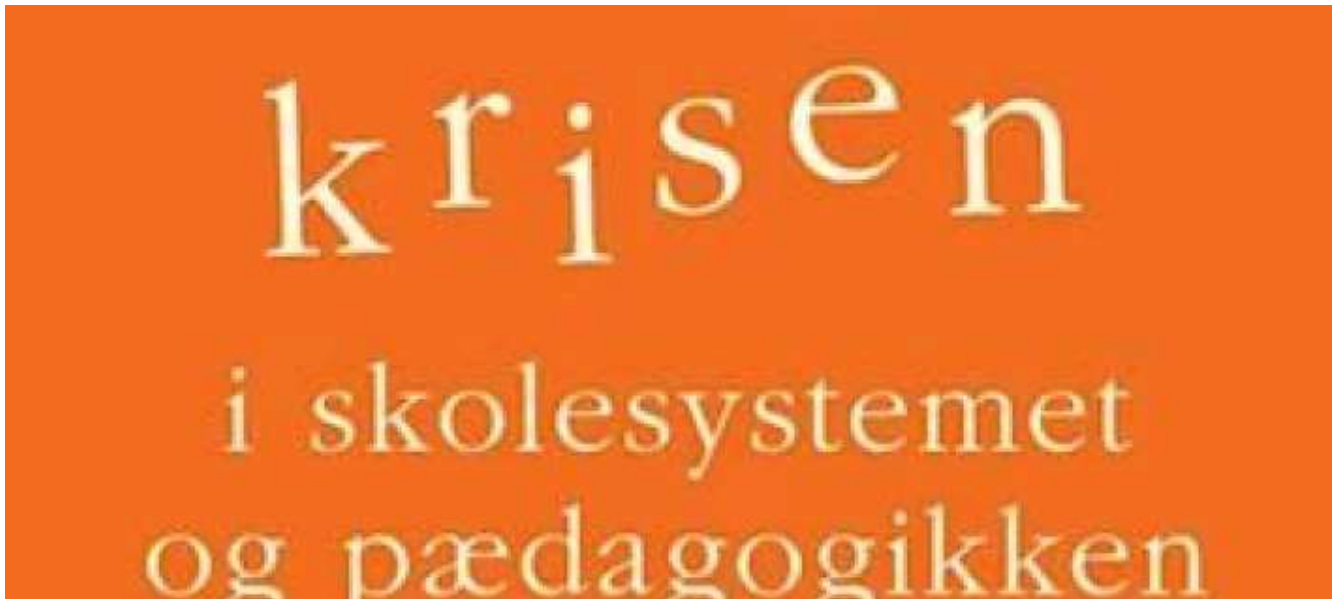
Og så går vi i kødet på nogle af de ti bud. "Du skal stå fast på og udfolde din faglighed". Det er vigtigt, at læreren ikke kun er facilitatorer i et pædagogisk legeland, men er engageret i sine fag og forholder sig levende og fortolkende til dem. Læreren skaber struktur, vælger indhold og metoder, men med lydhørhed for og i samarbejde med eleverne. "Læreren forsvare sin stand, når den

udsættes for uværdige eksperimenter og uprofessionelle udviklingsprojekter, som aldrig skulle have forladt det teknokratiske tegnebræt". I fagene får eleverne peget på muligheder og for skabelse af historisk og kulturel forståelse, som er nødvendig i et demokrati.

De øvrige tendenser i de ti bud kan jeg kun nævne kort. Lærerne skal bruge et skolesprog, der passer bedre til skolen og til intentionerne i folkeskoleloven end visse forskeres læringssprog. Eleverne skal kunne ånde og tænke frit. De skal gøres nysgerrige og virkelystne, og klassen skal gøres til et folkeligt fællesskab.

8. bud lyder: " Du skal lære dine elever, at ligeværd og ansvarlighed hviler på princippet

om pluralitet”, og 9. buds siger: “Du skal elske verden så meget, at du kan tage ansvar for den, og lærer eleverne at gøre det samme”.

Verden ifølge Arendt: Frihed er politisk, modig handlen i uforudsigelighed

Mange læsere vil sikkert nikke genkendende til de inspirationskilder, forfatterne har haft, blandt andet Grundtvigs begreb om

åndsfrihed og folkeligt fællesskab. Hannah Arendt har tydeligvis inspireret forfatterne til det ottende og niende bud, og Gert Biestas begreb lærificering og hans begreb subjektifikation indgår i Keld Skovmands afsnit. Subjektifikation vil sige, at eleven bliver et selv, et subjekt, der tør sige nej og derfor kan skabe noget nyt i verden.

Bogen er udtryk for forfatternes og de involverede læreres personlige og fagligt funderede holdninger til, hvordan folkeskolen kan se ud i fremtiden. Der er tale om et skrift om skolepolitik, undervisning og etik. Det er gjort særdeles velformuleret og seriøst og kan bruges til en debat på alle skoler, i den kommunale debat og på læreruddannelsen. Ingen evidensbaseret undersøgelse kan

diktere vores værdier og vores holdninger til vores fælles, værdifulde folkeskole.

PÆDAGOGIK

MÅLSTYRING

FORMÅLSPARAGRAFFEN

FOLKESKOLEREFORM

DANNELSE

ANMELDELSER

SKOLEPOLITIK

Seneste anmeldelser

Vidensbaseret matematikundervisning

3. til 7. klasse

Matematik med eftertanke

Hvordan skal vi undervise og indrette vores matematikundervisning? Hvad siger forskerne og hvad gør lærerne?

Læselyst skal også være for de ordblinde